

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ปาล์มน้ำมัน (Oil palm) เป็นพืชตระกูลปาล์มที่มีถิ่นกำเนิดอยู่ในทวีปแอฟริกา เป็นพืชที่ให้ผลผลิตน้ำมันต่อหน่วยพื้นที่สูงกว่าพืชน้ำมันทุกชนิด ปาล์มน้ำมันที่เป็นพืชที่ให้น้ำมัน 2 ชนิดคือน้ำมันปาล์มจากเปลือกผลและน้ำมันเมล็ดในปาล์มที่สกัดได้จากโรงงานสกัดน้ำมันปาล์ม ปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่ให้ผลผลิตน้ำมันสูง ทำให้มีต้นทุนการผลิตและราคาต่ำกว่าน้ำมันพืชชนิดอื่นๆ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างหลากหลายทั้งในสินค้าอุปโภคและบริโภค ส่วนแบ่งการผลิตน้ำมันปาล์มต่อน้ำมันพืชของโลกจึงเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช , ม.ป.ป.) แต่ ภายใต้ข้อตกลงการค้าระหว่างประเทศที่ทุกประเทศพยายามที่จะให้มีการเปิดเสรีการค้าระหว่างประเทศซึ่งกันและกัน ส่งผลให้น้ำมันปาล์มเป็นสินค้าหนึ่งที่ไทยมีความเสียเปรียบ แต่การปลูกปาล์มน้ำมันมีข้อจำกัดอยู่หลายด้านด้วยกันคือ ต้นทุนการผลิตสูง ลักษณะพันธุ์ปาล์มน้ำมันคุณภาพต่ำ (พันธุ์ปลอม) ความเสียหายเมื่อนำพันธุ์ปาล์มน้ำมันคุณภาพต่ำไปปลูก คือ ผลผลิตทะลายปาล์มสดและน้ำมันที่สกัดได้จะลดลง แหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ปาล์มน้ำมันที่เชื่อถือได้มีน้อย ความเหมาะสมของพื้นที่ปลูก จะต้องปลูกในพื้นที่ๆ ประกาศเป็นเขตเกษตรเศรษฐกิจ และพื้นที่ปลูกประเทศไทยยังขาดศักยภาพในการผลิตปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์ม หากมีการแก้ไขปรับปรุงการใช้พื้นที่ปลูก การใช้พันธุ์ดี การใช้เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันที่เหมาะสม และมีการพัฒนาเทคโนโลยีการแปรรูปน้ำมัน โครงการปลูกปาล์มน้ำมันทดแทนพลังงาน (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครศรีธรรมราช)

ด้วยความผันผวนของราคาพลังงาน โดยเฉพาะน้ำมันซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบโดยตรง ต่อผลผลิตมวลรวมของประเทศ ทำให้ประเทศต้องสูญเสียเงินตราเพื่อนำเข้าจำนวนมาก จากความต้องการน้ำมันดีเซลในปี พ.ศ. 2550 ประมาณวันละ 50 ล้านลิตร และจะเพิ่มเป็น 85 ล้านลิตร ในปี พ.ศ. 2555 รัฐจึงได้มีนโยบายที่ต้องการผลิตน้ำมัน ไบโอดีเซล (Bio-diesel :B100) ในอัตราร้อยละ 10 หรือ คิดเป็น 8.5 ล้านลิตรต่อวัน ปริมาณน้ำมันไบโอดีเซล ดังกล่าว ถ้าใช้น้ำมันปาล์มมาผลิต ต้องใช้พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันประมาณ 10 ล้านไร่

จากแนวทางและเป้าหมายดังกล่าว คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในแผนปฏิบัติการพัฒนาและส่งเสริม ไบโอดีเซล เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2548 และมอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กำหนดพื้นที่ปลูกปาล์มให้แล้วเสร็จภายใน 6 เดือน จัดหากำพันธุ์ปาล์ม ส่งเสริมการปลูกปาล์มและพืชน้ำมัน ศึกษาผล กระทบที่เกิดขึ้นกับเกษตรกร โดยให้ภาคใต้และภาคตะวันออก

เป็นฐานปลูกปาล์มน้ำมัน และจัดทำโครงการนำร่องในภาคอีสาน และภาคเหนือ และคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2548 รับทราบโครงการปลูกปาล์มน้ำมันทดแทนพลังงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยได้จัดทำรายละเอียดเสนอเพิ่มเติม แต่การขยายพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันมีปัจจัยเกี่ยวข้องกับหลายประการ อาทิ การหาพื้นที่เหมาะสม การจัดหาพันธุ์ปาล์มที่มีคุณภาพ เป็นต้น จึงได้กำหนดแผนการส่งเสริมการปลูกระยะแรกปี 2549-2552 จำนวน 6 ล้านไร่

จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นพื้นที่หนึ่งในการพัฒนาการปลูกปาล์มน้ำมัน เพื่อเป็นพลังงานทดแทนการใช้พลังงานปิโตรเลียมจากกระแสการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจผลักดันให้เกิดกระบวนการพัฒนา ปรับปรุงรูปแบบวิธีการผลิตอย่างมาก เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย ทำให้กระบวนการผลิตด้านการเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตามรูปแบบของความทันสมัย ซึ่งต้องนำเข้าปัจจัยการผลิตประเภทอุปกรณ์ การผลิตปุ๋ย สารเคมีในการกำจัดแมลงเข้ามามากมายพร้อมๆ กับการเพิ่มต้นทุนการผลิตให้สูงขึ้น และเกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมตามมามากมาย

“กรมพัฒนาที่ดิน” กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นหน่วยงานหนึ่งในการรณรงค์และส่งเสริมการปลูกปาล์มน้ำมัน และพืชเศรษฐกิจอื่นๆ ในพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ 14 จังหวัดภาคใต้ ซึ่งถือว่าเหมาะสำหรับการปลูกปาล์มน้ำมันมากที่สุด

“นาย บัณฑิต ต้นศิริ” อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน กล่าวว่า บทบาทหน้าที่ของกรมฯ คือ การพัฒนาทรัพยากรดิน แล้วชี้เป้าหมายพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกพืชพลังงานทดแทน ซึ่งในช่วงที่ผ่านมากรมฯ ได้เข้าไปดำเนิน “โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง” จ.นครศรีธรรมราช อันเนื่องมาจากพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาพื้นที่นาร้างเพื่อปลูกข้าวกว่า 30,000 ไร่ และพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อปลูกปาล์มน้ำมันกว่า 2,000 ไร่ เพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรให้กับกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่อย่างยั่งยืน(<http://soclaimon.wordpress.com/2011/05/02/>)

“สำหรับ การดำเนินงานในปี 2551 กรมฯ มีแผนที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง หันมาปลูกปาล์มน้ำมันมากขึ้น เพราะนอกจากจะเป็นพืชพลังงานทดแทนแล้ว ปัจจุบันปาล์มน้ำมันมีราคาเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีราคาตกอยู่ที่กิโลกรัมละ 5 บาท” นายบัณฑิต กล่าว

นาย บัณฑิต กล่าวอีกว่า สาเหตุที่กรมฯ ต้องส่งเสริมให้มีการปลูกปาล์มน้ำมันและข้าวขึ้น เนื่องจากพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังมีสภาพดินที่อุดมสมบูรณ์ เช่นเดียวกับในกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยเนื้อดินเป็น “ชุดดินบางกอก” จำนวนมาก จึงเหมาะสำหรับการปลูกข้าว ปาล์มน้ำมัน และพืชเศรษฐกิจอื่นๆ อย่างไรก็ตามเพื่อให้การดำเนินงานพัฒนาที่ดินเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมี

ประสิทธิภาพสูงสุด “สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 11” กรมพัฒนาที่ดิน จึงได้จัดทำ “แผนแม่บท โครงการพัฒนาที่ดินในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ในระยะเวลา 5 ปี(2550-2554) ด้วยงบประมาณ 481.6 ล้านบาท

“แผน แม่บทดังกล่าวได้กำหนดแผนงาน เพื่อพัฒนาพื้นที่เกษตรกรรมลุ่มน้ำปากพนังไว้ 8 แผนงาน ได้แก่ 1.แผนการจัดระบบ โครงสร้างการพัฒนาที่ดินเพื่อปลูกข้าวเพื่อการค้าและบริโภค 2. แผนการฟื้นฟูที่นาร้างเพื่อปลูกข้าวและปาล์มน้ำมัน(ไถ 2 ครั้ง) 3.แผนปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวดินกรดเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน 4.แผนการส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมี/เกษตรอินทรีย์ 5.แผน โรงงานผลิตปุ๋ยอินทรีย์ 6.แผนปลูกหญ้าแฝก 7.แผนการพัฒนาทรัพยากรน้ำ และ 8. แผนการติดตามการใช้งานประโยชน์ที่ดิน ครอบคลุมพื้นที่ไม่น้อยกว่า 418,500 ไร่ มีเกษตรกร ได้รับประโยชน์ไม่น้อยกว่า 20,950 ครอบครัว ครอบคลุมทุกหมู่บ้านในเขตลุ่มน้ำปากพนัง และมี สถานที่ดำเนินการตามเขตพัฒนาอาชีพการเกษตร” อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน กล่าว

จาก สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง ทั้งนาร้าง น้ำเค็มรุกกล้า ดินเปรี้ยวมีความ เป็นกรดสูง “กรมพัฒนาที่ดิน” จึงต้องเร่งเดินหน้านำสนับสนุนโครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง เพื่อพลิกฟื้นปรับปรุงที่ดินในพื้นที่ให้กลับคืนสู่สภาพที่เหมาะสมต่อการทำ เกษตรกรรม เพื่อ ส่งเสริมการใช้สารอินทรีย์ ตลอดจนฟื้นฟูที่นาร้างกว่า 143,889 ไร่ ซึ่งส่วนใหญ่มีคุณสมบัติเป็นชุด ดินบางกอกที่ถือว่าเป็นชนิดดินที่มีความอุดม สมบูรณ์สูง เหมาะแก่การปลูกข้าว และปาล์มน้ำมัน อย่างยิ่ง

นาย ฉลอง เทพวิทักษ์กิจ รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน เผยถึงความคืบหน้า โครงการพัฒนา ลุ่มน้ำปากพนังว่า ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด 202,731 ไร่ ในเขตปลูกปาล์มน้ำมันเกษตรกรส่วนหนึ่งปลูก ข้าวอยู่แล้ว ทางกรม ปรับปรุงและพัฒนาที่ดินเพื่อปลูกข้าวรวม 87,522 ไร่ โดยใช้รูปแบบการ พัฒนาในพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริมาขยายผล ด้วยการหว่าน หินปูนบดในอัตรา 1-2 ตัน/ไร่แล้วไถกลบ ทำให้ผลผลิตข้าวพันธุ์เฉลี่ย พัทลุง และพันธุ์ชัยนาท 1 เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน จากเฉลี่ย 150-350 ก.ก./ไร่ เป็น 530 ก.ก./ไร่ และ 650 ก.ก./ไร่ ตามลำดับ ส่วนในเขตปลูกข้าวเพื่อการค้าดินดีเหมาะแก่ การปลูกข้าวอยู่แล้ว ฟื้นฟูที่นาร้างเพื่อปลูกข้าว 60,885 ไร่ โดยไถพรวนบุกเบิกที่นาร้าง 2 ครั้งเพื่อให้เกษตรกรสามารถกลับมาใช้ประโยชน์พื้นที่นาได้ เหมือนเดิมและเกิด ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ พร้อมกันนั้นจัดระบบโครงสร้างการพัฒนาที่ดิน โดยปรับรูปแบบนาใหม่ ยกกระตักคันนาสูงขึ้นและอยู่ในระดับเดียวกัน รวมถึงขุดคูน้ำเพื่อเก็บกัก และระบายน้ำ เพื่อปลูกพืชเศรษฐกิจบนคันนาและเลี้ยงปลาในร่องน้ำ เขตปลูกปาล์ม น้ำมัน เป็นดิน

เปรี้ยว ดำเนินการปรับปรุงดินและขร่งปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งทนต่อสภาพความเป็นกรดได้ดี สภาพภูมิอากาศก็เหมาะสม พร้อมกับปรับปรุงเขตปลูกไม้ผล-ยางพารานอกจากนั้นยังส่งเสริมการใช้ สารอินทรีย์ทดแทนสารเคมีทางการเกษตร/เกษตรอินทรีย์ โดยตั้งกลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ และผลิตและปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ ดินและน้ำ "การพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังเริ่มเห็นผล แต่เนื่องจากพื้นที่โครงการใหญ่ ยังต้องดำเนินการต่อไปเพื่อพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำ ชู่น้ำ ของภาคใต้แห่งนี้ให้ได้"

การพัฒนานวัตกรรมเพื่อให้เกิดความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสภาพทางสังคม เป็นสิ่งที่เกษตรกรให้ความสำคัญอย่างมาก เพราะเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ ที่เข้ามาตามกระแสสังคม ทำให้เกิดปัญหาและความเดือดร้อนตามมาเสมอ การพยายามปรับปรุงนวัตกรรมให้เกิดความเหมาะสมจึงค่อยๆ เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ปรากฏการณ์ต่างๆ ที่เกิดจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมและใช้แนวความคิดภูมิปัญญาที่มีอยู่มาตรวจสอบและพัฒนาด้วยการปฏิบัติจริง ซึ่งการตัดสินใจยอมรับนวัตกรรมแล้วค่อยๆ พัฒนานวัตกรรมนั้นๆ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจเชิงวิชาการอย่างยิ่ง

พืชสวนมีหลายประเภท ทั้งพืชเถา ใบเลี้ยงเดี่ยว ใบเลี้ยงคู่ ไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ผล พืชเศรษฐกิจ รวมถึงสวนป่า และป่าธรรมชาติด้วย การดูแลเข้มข้นตามประเภท มีหลักการสำคัญ 4 ประเภท คือ คลุมดิน ไม้ไถ่พรวน งดเคมี (รัช รุจิรวรรณ <http://www.emnarong.com/index.php/>) และเพิ่มมวลจุลินทรีย์ที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ไถ่ EM อย่างน้อยเดือนละครั้ง
2. ควรใส่โบกาฉิปูละ 1-4 ครั้ง ตามลักษณะพืช (ปลูกใหม่หรือระยะเจริญ ควรใส่ทุกเดือน ถ้ามีความชื้น) มีผู้ถามเกี่ยวกับเรื่องปาล์มน้ำมัน และให้ลงในนิตยสารนี้ จึงขอนำมาลงรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปาล์มน้ำมัน เป็น พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ชอบอากาศร้อนชื้นบริเวณใกล้ศูนย์สูตร ปาล์มน้ำมันจึงเจริญเติบโตได้ดีในภาคใต้ของประเทศไทย เช่น ที่กระบี่ สุราษฎร์ธานี ชุมพร สตูล ตรัง และที่สำคัญผลตอบแทนที่ได้จากการปลูกปาล์มได้มากกว่าปลูกพืชอื่นๆ ที่เป็นพืชไร่ นา หรือสวนไม้ผล ประกอบกับมีโครงการขยายพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศตามโครงการแปรรูปน้ำมัน ปาล์มไปใช้ประโยชน์อื่นๆ เช่น น้ำมัน เครื่องยนต์

ความจริงน้ำมันปาล์ม มีการนำไปใช้ประโยชน์มากอยู่แล้ว คือ

1. น้ำมันปรุงอาหาร
2. เนยเทียม (มาการ์ริน)
3. น้ำมันสำหรับทอด
4. เนยขาว
5. น้ำมันปาล์มเติมไฮโดรเจน
6. นมข้นหวาน
7. ไอศกรีม
8. ครีมเทียมหรือเนยเทียม
9. กรดไขมันอิสระ
10. สบู่ ฯลฯ

การเตรียมแปลง

อาจมีการไถพรวนก่อนเพื่อการกำจัดวัชพืช จึงควรรีไต่โบกาคีไรละ 100-200 กิโลกรัม ตามสภาพและสภาพดิน รด ราด ด้วย EM ขยาย (1:1:1,000) เพื่อวางผังการปลูกเป็นแถว ก่อนการขุดหลุม

หลุมปลูก

การขุดหลุมปลูก ควรให้มีขนาด 50 x 50 เซนติเมตร ลึกประมาณ 35-40 เซนติเมตร

- ใส่อินทรีย์วัตถุ เช่น เศษวัชพืช มูลสัตว์ รองก้นหลุม
- ใส่โบกาคีไรประมาณ 2-3 กำมือ
- รด EM (1:1:1,000) ให้ชุ่ม
- กลบดินเต็มหลุมเป็นเนินเล็กน้อย ปักไม้ตรงกลางหลุมไว้เป็นสัญลักษณ์บอกที่ปลูก
- หมักไว้ไม่น้อยกว่า 7 วัน นำต้นกล้ามาปลูก

การสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่การปลูกปาล์มน้ำมันของกระทรวงเกษตร ได้สร้างความสนใจและดึงดูดใจให้เกษตรกรที่ผิดหวังกับการประกอบอาชีพการเกษตรแบบเดิม ๆ ที่เขทำติดต่อกันมาหลายสิบปี ทั้งการทำนาที่มีปัญหาน้ำท่วมอยู่เสมอและเสี่ยงต่อการขายข้าวไม่ได้ราคา ปัญหาการเลี้ยงสัตว์ที่มีความเสี่ยงต่อการขาดทุนและต้องลงทุนอย่างต่อเนื่อง มาเป็นการทำแปลงปลูกปาล์มที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ เป็นอาชีพที่มีเสถียรภาพมากกว่าอาชีพเดิม ๆ กิจกรรมการปรับเปลี่ยนอาชีพสู่การปลูกปาล์ม ได้มีกระแสการโฆษณาในรูปแบบต่าง ๆ มาก ทำให้เกิดแรงจูงใจและเกิดความพร้อมที่จะเสี่ยงต่อการเปลี่ยนอาชีพใหม่ ที่มีแนวทางที่น่าจะมีเสถียรภาพกว่าอาชีพแบบเดิม ๆ

จึงได้จัดทำโครงการการพัฒนาศักยภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรรูปแบบภูมิปัญญา วัตกรรมการและเทคโนโลยี ขึ้นเพื่อเพิ่มความรู้และค้นหารูปแบบในการพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมัน และการเตรียมความพร้อมของประชาชนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้งในด้านของกระบวนการผลิต กลไกทางด้านตลาด และการแปรรูปในเบื้องต้น โดยการใช้ ภูมิปัญญา วัตกรรมการและ เทคโนโลยีในชุมชน

วัตถุประสงค์หลักของการวิจัย

1. เพื่อเพิ่มความรู้และการเตรียมความพร้อมของประชาชนที่ปลูกปาล์มน้ำมันใน จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
2. เพื่อค้นหารูปแบบในการพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมัน และแปรรูปแบบผลผลิตการ ผลิตเบื้องต้น โดยการใช้ภูมิปัญญา วัตกรรมการและเทคโนโลยีในชุมชน พร้อมทั้งนำรูปแบบที่ได้ไป ทดลองใช้ต่างพื้นที่ในปีที่ 2 และศึกษาตัวชี้วัดความสำเร็จ

ขอบเขตของโครงการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. ประชาชนประชาชนในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชที่ประกอบอาชีพปลูกปาล์ม น้ำมัน
2. สำนักงานพลังงานจังหวัดศรีธรรมราช
3. หน่วยงานในเขตพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีส่วนในสนับสนุนการประกอบ อาชีพปลูกปาล์มน้ำมัน
4. องค์กรที่สนับสนุนที่เกี่ยวข้อง เช่น อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรจังหวัดนครศรีธรรมราช องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อบต. อบจ.) จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นต้น

ขอบด้านเนื้อหา

ขอบด้านเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. เพื่อเพิ่มความรู้และการเตรียมความพร้อมของประชาชนที่ปลูกปาล์มน้ำมันใน จังหวัดนครศรีธรรมราช ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
2. เพื่อค้นหารูปแบบในการพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมัน และแปรรูปแบบผลผลิตการ ผลิตเบื้องต้น โดยการใช้ภูมิปัญญา วัตกรรมการและเทคโนโลยีในชุมชน

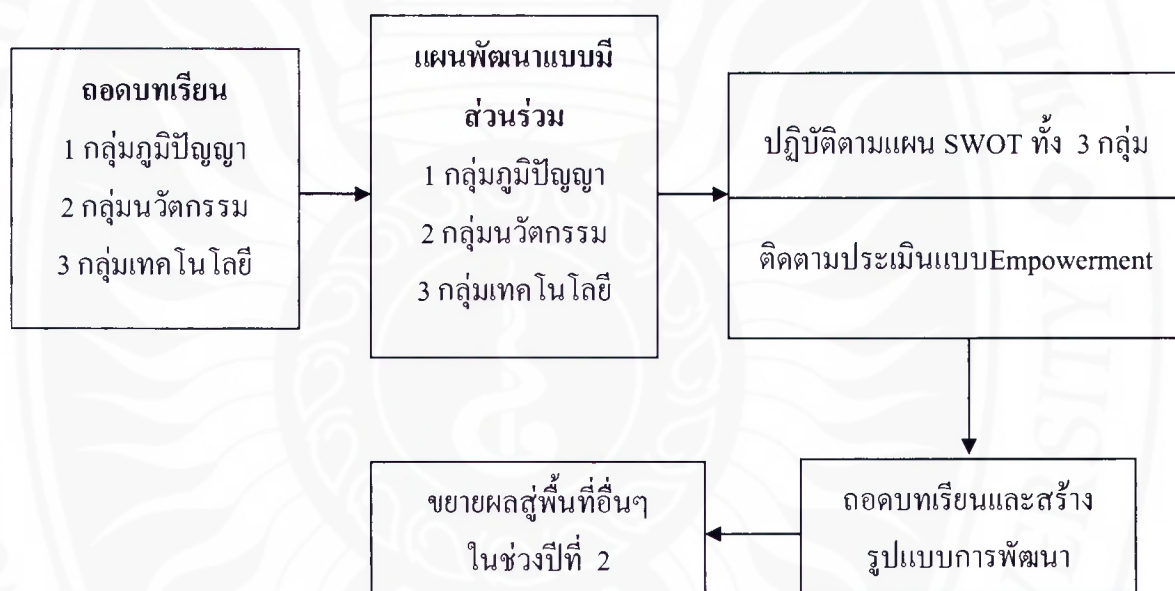
ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการดำเนินการ 2 ปี

ขอบเขตด้านพื้นที่

ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช และหน่วยงานอื่นๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีการสนับสนุนและการพัฒนากระบวนการพัฒนาศักยภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรรูปแบบภูมิปัญญาวัฒนธรรมและเทคโนโลยี

กรอบแนวความคิดของแผนงานวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และหน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพทั่วไปและการพัฒนาศักยภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรรูปแบบภูมิปัญญาวัฒนธรรมและเทคโนโลยี
2. ได้รูปแบบการพัฒนาศักยภาพ
3. ได้พื้นที่ต้นแบบที่มีประสิทธิภาพในการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรรูปแบบภูมิปัญญาวัฒนธรรมและเทคโนโลยี ที่สามารถขยายสู่พื้นที่ต่างๆได้

4. ใต้นักวิจัยเชี่ยวชาญด้านการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรรูปแบบภูมิ ปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีและการลดรายจ่ายในครัวเรือน

5. มหาวิทยาลัยได้ปฏิบัติหน้าที่หลักด้านการวิจัยและบริการวิชาการแก่ท้องถิ่น
นิยามศัพท์

นิยามศัพท์

รูปแบบ หมายถึงนามธรรมที่ทำให้เกิดความเข้าใจจากสิ่งที่เกิดขึ้นจากการกระทำ หรือปรากฏการณ์ที่มีการต่อเนื่องอย่างเป็นระบบกันซึ่งมีส่วนประกอบอย่างน้อย 3 ส่วนคือ วัตถุประสงค์ ตัวแปร และเนื้อหา เป็นแนวความคิดเชิงระบบจากส่วนประกอบ 3 ส่วนมาผูกโยง เชื่อมกันให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ ซึ่งเกิดจากแนวความคิดที่เป็นนามธรรม มาสร้างระบบขึ้นมา

การพัฒนา หมายถึง การปรับปรุงของเดิมให้มีคุณภาพดีขึ้น หรือมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางสังคม

นวัตกรรม หมายถึง ปัจจัยใหม่ที่เข้ามาสู่ชุมชน ทำให้เกิดกระบวนการทางสังคมในการ พิจารณา ใคร่ครวญไตร่ตรองนวัตกรรมนั้น ๆ อย่างละเอียด มีการตรวจสอบ จนเกิดความมั่นใจว่า สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างดี จึงเกิดการยอมรับนวัตกรรมนั้นมาใช้ และอาจจะมีการ นำเอานวัตกรรมนั้นมาปรับปรุงพัฒนาต่อไป

รูปแบบการพัฒนานวัตกรรม หมายถึง สิ่งซึ่งแสดงถึงกรอบแนวคิด การสร้างรูปแบบ เชิงอนาล็อก (Analog Model) อันเกิดจากการผนวกระหว่างโครงสร้างการพัฒนานวัตกรรม และ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ จากบริบทชุมชน ที่มีความสัมพันธ์และส่งเสริมกันอย่างเป็น ระบบระเบียบ เพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาการปลูกปาล์ม

การปลูกปาล์มน้ำมัน หมายถึง การดำเนินกิจกรรมการปลูกปาล์มน้ำมัน ตั้งแต่การเตรียม แปลงปลูก การคัดเลือกพันธุ์ การปลูก การดูแลสวน การให้ปุ๋ย การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดกับ ปาล์ม การเก็บเกี่ยวผลผลิต

นวัตกรรมการปลูกปาล์ม หมายถึง การนำเอาหลักการ แนวทางเชิงวิชาการเกี่ยวกับ กิจกรรมการเตรียมแปลงปลูก การคัดเลือกพันธุ์ การปลูก การดูแลรักษาสวนปาล์ม การเก็บเกี่ยว ผลผลิตปาล์ม

กระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนานวัตกรรม หมายถึง การนำเอานวัตกรรมมาศึกษาอย่าง ละเอียด แล้วนำมาตรวจสอบ ทดลอง ติดตามประเมินเป็นระยะ ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์คิดหา แนวทางหรือต่อยอดความรู้เดิมให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นกว่าเดิม เหมาะสมกว่าเดิม หรือดีกว่าเดิม

กระบวนการเรียนรู้เพื่อยอมรับนวัตกรรม หมายถึง การเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องในการติดตามข่าวสาร และสอบถามข้อสงสัยต่าง ๆ มาตรวจสอบกับผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ในการสร้างความเข้าใจ จนเกิดความเชื่อมั่นในแนวทางของนวัตกรรมนั้น

กระบวนการปรับเปลี่ยนอาชีพ หมายถึง การที่บุคคลเกิดความรู้สึกว่าอาชีพเดิมมีแนวโน้มว่าจะเกิดปัญหามากขึ้นเรื่อย ๆ จนยากที่จะแก้ไข จึงเริ่มแสวงหาข้อมูลข่าวสารที่เป็นทางเลือกใหม่เกี่ยวกับอาชีพอย่างต่อเนื่องมาตรวจสอบ วิเคราะห์หรือทดลอง แล้วประเมินผลอย่างเป็นขั้นตอน จนเกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนและมั่นใจว่า ทางเลือกที่เป็นอาชีพใหม่ ดีกว่าอาชีพเดิม และพร้อมที่จะเสี่ยงในการเปลี่ยนอาชีพใหม่

การเรียนรู้เพื่อขึ้นนำตนเอง หมายถึง การที่เกษตรกรพยายามศึกษาเรียนรู้ปรากฏการณ์จากการนำเอานวัตกรรมมาปฏิบัติ ตรวจสอบด้วยความระมัดระวังเพื่อค้นหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขตามแนวความคิดของตนเป็นหลักในการแก้ปัญหา จนได้แนวทางปฏิบัติตามที่ตนต้องการอย่างแท้จริง

รูปแบบการพัฒนานวัตกรรม หมายถึง การนำเอานวัตกรรมที่นำเข้ามาผ่านกระบวนการเรียนรู้ นำมาผสมผสานกับภูมิปัญญาเดิม และเพิ่มแนวความคิดในการปรับปรุงพัฒนาให้มีคุณภาพศักยภาพมากขึ้น

ปัจจัยภายนอก หมายถึง ปัจจัยที่อยู่นอกตัวเกษตรกร และเป็นปัจจัยที่อยู่นอกชุมชน ที่เข้ามาบีบบทบาท มีอิทธิพลต่อความคิด ต่อกระบวนการตัดสินใจของเกษตรกร มีผลต่อปฏิบัติการปลูกป่าล้ม

บทบาทหน้าที่หลัก หมายถึง พฤติกรรม แนวคิดที่มีผลต่อการต่อต้าน การปฏิเสธแนวทางที่จะเข้ามามีผลต่อแนวความคิด และแนวทางในการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนานวัตกรรม การปลูกป่าล้มของเกษตรกร

บทบาทหน้าที่ดี หมายถึง บุคคลหรือปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่มีบทบาทในการนำเอาประเด็นนั้น ๆ มาสร้างความสนใจ หรือผลักดันให้เกิดความสนใจ ฟังพอใจที่จะรับเข้ามาใช้ในกระบวนการดำเนินงาน เป็นปัจจัยที่สนับสนุนแนวความคิด แนวการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานมีความสะดวก คล่องตัว และช่วยคลี่คลายปัญหาต่าง ๆ

อิทธิพล หมายถึง พฤติกรรมที่มีผลต่อความรู้สึกกดดัน และมีผลต่อการกระทำ ต่อแนวความคิด การไตร่ตรองเหตุการณ์ สิ่งเร้าต่าง ๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับบุคคล องค์กร หรือกลุ่มคน เป็นความรู้สึกที่สามารถผลักดัน บังคับ หรือกำหนดบุคคลองค์กรหรือกลุ่มคนให้แสดงออกไปในทิศทางที่ต้องการ

ปัจจัยผลึก หมายถึงประเด็น หรือปัญหาที่กดดันให้เกิดความเดือดร้อน หรือเกิดภาวะกดดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เคลื่อนย้ายจากสภาพเดิม ๆ ออกไป

ปัจจัยดึง หมายถึง ประเด็นหรือปัจจัยที่จูงใจ ดึงดูดหรือเอื้อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากเดิม มาสู่ประเด็นใหม่ที่เตรียมไว้หรือกำหนดไว้

ปัจจัยบังคับ หมายถึงประเด็น หรือปัจจัยที่เป็นข้อจำกัด ที่เข้ามามีส่วนกำหนดให้เกิดการปรับตัว ปรับแก้ เป็นสิ่งที่จะต้องแก้ปัญหาให้ได้

